

Autor: Jan Pernekr
Název práce: Fakulta architektury v Drážďanech
Vedoucí práce: Tomáš Novotný, Atelier Novotný – Koňata – Zmek
Oponent práce: Jonáš Krýzl

Projekt vychází ze společného zadání atelieru NKZ, jímž byl soutěžní návrh na novou budovu Fakulty Architektury TU Dresden. Soutěžními podmínkami byla vymezena stavební parcela a velmi podrobný stavební program s návrhovými kapacitami. Pozemek se v rámci kampusu TU nachází na vhodném místě, sousedícím na své jižní straně s volným prostranstvím – parkem.

Autor navrhuje objemnou podlouhlou hmotu vyplňující v podstatě celý řešený pozemek. Základní tvar domu – kompaktní hranol s pěti nadzemními a jedním podzemním podlažím o rozměrech 110x38x21m – působí v prvním plánu jako křehký, jemně řasený hranol, v druhém plánu, za skleněnou skořápkou, je členěn vertikálními atrii - zářezy přibližujícími interier blíže ke vzduchu a světlu. Hmotu domu je vložena do situace logicky, jednotný výraz jejího pláště předjímá otevření domu všemi směry, včetně pocitově preferovaného otevření směrem k parku na jižní straně domu. Jediná výrazněji artikulovaná část domu je orientována směrem na východ s hlavním vstupem z ulice Bergstrasse. Jasný, pochopitelný urbanismus, adekvátní měřítku kampusu a jeho struktury v rámci města, snad jen pocitově méně citlivý k přímo sousedícím domům – stavební fakultě a přednáškovému domu, mezi které je navrhovaný dům vložen trochu „natěsno“.

Dům je posazen na pomyslnou rovinu, do které je lehce svažitý pozemek vyrovnán, odpadá tím sice náročné, nicméně často chytré nebo efektivní řešení jeho usazení na terén, který by bylo možné využít v jeho prospěch. Zřetelné prostorové členění domu umožňuje od sebe rozeznat obslužné a obsluhované bloky, které jsou řazeny kolem zářezů umožňujících přísun světla do otevřeného středního traktu půdorysu. Na tuto velkorysou střední chodbu jsou navázány jednotlivé funkční jednotky – ateliery, učebny, kreslírny, atd.

Přízemí domu je otevřeno okolím několika vstupy, tvoří parter s galerií, kavárnou a lehkými dílnami, je napojeno na park. Otevřenost chápu jako kvalitu, ocenil bych zároveň provozní alternativu, při které by bylo možné vstup do domu - třeba někdy v budoucnu - kontrolovat.

Funkčně je dům dělen horizontálně – od veřejného směrem k soukromému. Přízemí se otvírá okolím několika vstupy, tvoří parter s galerií, kavárnou a lehkými dílnami, je napojeno na park. V suterénu jsou „špinavé“ dílny, sklady, technické zázemí domu. Horní podlaží jsou naplněna ateliery, učebnami, ta nejvyšší obsahují kanceláře jednotlivých institutů a děkanát.

Vnitřní členění domu je přehledné, srozumitelné a myslím, že bych se zde uměl orientovat. Rytmus zářezů vytváří dynamiku příjemného vnitřního prostředí. Vertikální komunikace a požární úniky fungují. Oceňuji prodloužení zářezů do úrovně suterénu, což zvedá jeho prostorovou, provozní i funkční kvalitu.

Myslím si, že konkrétnější promyšlení provozu fakulty architektury by autora mohlo posunout k efektivnějšímu řešení dispozic, u kterých mi chybí doplňkové funkce, jako například umyvadla v kreslárnách a modelovnách, šatny se sprchami, izolované prostory pro hlučné stroje, prostory pro stavbu velkých modelů, parkování kol, zázemí kavárny, odpadové hospodářství atd. Chápu, že tyto funkce nemusely být součástí stavebního programu, ale mě osobně v domě chybí. Naopak se mi líbí respiria s kuchyňkami a volnost středního traktu.

Hledám si důvody pro existenci skleněné vnější fasádní vrstvy, protože jí úplně stoprocentně nerozumím. Nerozumím tomu, proč by dům měl mít dvě tváře, už ta první, vnitřní, mi stačí. Je kontaktní, otevřená. Snad proto se snažím v návrhu najít důvody pro toto rozhodnutí, pro tento pro mě zvláštní výrazový x nevýrazový paradox. Možná autor dům obléká do skleněné košilky proto, aby ustoupil svému okolí a zdůraznil jeho kvalitu – texturu sousední historické budovy, zeleň a světlo přilehlého parku. Nevím. Spíše to cítím tak, že je mezi kampus a jinak otevřený dům vložen znejasňující obal, který bych osobně nepotřeboval.

Mrzí mě, že není přístupná střecha – kterou bych zde rád chápal jako funkční a prostorový potenciál školního života.

Studie je dle mého názoru do technické roviny přepsána dobře, srozumitelně, bez „hrubek“. Plánům rozumím, grafika je jasná, vzhledem k velikosti domu a studijním limitům je rozsah projektu dostatečný. Myslím, že autor vážil svá rozhodnutí koordinovaně v rámci jednotlivých kapitol projektu.

Železobetonový sloupový skelet je založen na železobetonové, lokálně zesilované desce, bednění suterénních stěn tvoří záporová pažící stěna, komunikační jádra jsou tvořena stěnovým systémem v neměnném rastru domu. Stropní desky jsou vylehčovány u-boot systémem, hlavice sloupů jsou řešeny zesílením v rovině stropní desky. Koncepční jednoduchost a úspornost navrženého systému podtrhuje řešení dilatací smršťivými spárami. Nevím, jak je zajištěn přístup do instalačních a výtahových šachet, aby mohla být prováděna údržba, nebo výměna technických zařízení. Návrh konstrukcí se mi líbí a nemám k němu jiné výhrady.

Na nosnou konstrukci je naložený lehký obvodový plášť, oceňuji možnost přirozeného větrání otevíráním fasádních prvků. Před pláštěm, sic s pěkným detailem, naprojektovaná skleněná vrstva, která zřejmě není napasovaná na vstupní a únikové otvory. Tato nepřesnost mě znervózňuje a výkresy pohledů jsou graficky provedeny tak, že je z nich řešení fasády kolem vstupů nejasné. Naopak oceňuji, že se autor zabýval i možnostmi údržby obou plášťů a uvažoval nad způsobem jejich případné výměny.

Povrchy přiznané, betonové, vyzdívky omítané, bílé. Skladby konstrukcí a detaily jasné. Opakuji již dříve zmíněnou výtku – nedostupnou střechu s navrženou nepochozí skladbou, která by si zasloužila již kvůli nutné údržbě lepší přístupnost.

Část TZB výkresově pokrývá dostatečnou část řešeného objektu. Dům bez podhledů, instalace po povrchu. Koncepce TZB je srozumitelná a pochopitelná, koordinovaná. Výdechy a sání VZT fungují, vedení instalací v domě také. Vytápění je řešeno systémem aktivovaných betonů v kombinaci s otopnými tělesy nad podlahou, je pro mě otázkou, zda by nebyla pragmatičtější volba standartního systému podlahového vytápění. Některé instalační a výtahové šachty jsou předimenzované a nedostupné. Necítím jistotu v řešení ležatých rozvodů v suterénu – kanalizace, pod podlahou či nad, počet a umístění vnitřních a vnějších revizních šachet, také nerozumím navrženému spádování střechy a použití podtlakového systému odvodnění.

Výraz mobiliáře řešeného v rámci části Interier podporuje autorovu představu o domu jako celku, zároveň je pro mě i částečnou odpovědí na provozy a funkce, které mi chyběly ve výkresech „pevné“ architektury. Příložená vizualizace dokládá myšlenou představu o atmosféře interieru domu. U úložných skříněk mi chybí řešení jejich odvětrání.

Škoda, že se v rámci bakalářské práce obecně nedrží členění dokumentace dle platné vyhlášky o dokumentaci staveb, jako studentovi by mi to do budoucna jistě pomohlo.

Radostí a klidem mě naplňuje znovu dokonale zpracovaná část bakalářské práce – kapitola Realizace staveb, kde jsem se dozvěděl spoustu naprosto zásadních informací o architektuře řešeného domu. Například mě uklidnilo, že sestava dvou samovztyčitelných věžových jeřábů Liebherr 120K.1 s ramenem 50m udělá při únosnosti 1,45 tuny až dvanáct cyklů za hodinu. Nevadí, že se kolem staveniště nedá projít a že hned vedle je přednáškový dům, protože extrémní hlučnosti bude zabráněno použitím moderních strojů (viz Liebherr), ale hlavně budou práce probíhat pouze mezi 7 a 19h, kdy se přednášky nejspíše nekonají.

Na závěr konstatuji, že se mi předložená bakalářská práce jeví formálně i obsahově kompletní, dům i jeho přepis do technického jazyka je dostatečný a kvalitní, navržená technická řešení jsou logická a v souladu s autorovým záměrem. Navrhuji B a autorovi přeji do budoucna energii a odvalu pro správná rozhodnutí.

V Praze, 3.10.2018

Jonáš Krýzl